

Communication Bridges – ISAAC-konferens i Düsseldorf

Den 29 juli till 5 augusti 2006 var det dags för ISAAC:s tolfte internationella konferens. Den hade namnet "Communication bridges" och ägde rum i Düsseldorf i Tyskland.

Bild 1. Från utställningen och föreläsningarna

De två första dagarna av konferensen fanns det möjlighet att gå på olika hel- eller halvdagskurser. Sedan följde fyra fullspäckade dagar då de drygt 600 deltagarna varje dag hade tillgång till 4-6 olika pass med 14-15 samtidigt pågående föreläsningar. Det fanns också en stor hall med posters där man kunde läsa om olika saker som pågår på AKK-området runt om i världen. I utställningen visade 48 olika företag och organisationer upp sina produkter. Konferensen avslutades med två dagars forskningsseminarium. Information på tyska och engelska om 2006 års ISAAC-konferens kan man hitta på www.isaac2006.de. En CD-rom med "Proceedings" från seminarierna kommer man så småningom att kunna köpa från [ISAAC:s webbutik](http://ISAAC:swebbutik). Där kan man också köpa rapporter från tidigare års konferenser.

Bild 2. Inledningstal och underhållning

Det är väldigt svårt att sammanfatta en så stor konferens eftersom det fanns så mycket att välja på. För mig personligen präglades också konferensen av att jag för första gången deltog som en av ISAAC-Sveriges två representanter i ISAAC:s styrelse (Board of directors).

Här kommer min högst personliga rapport från konferensen:

ISAAC är fantastisk organisation!

Fast detta var min sjunde internationella ISAAC-konferens blev jag för första gången riktigt tagen av det unika och stora med ISAAC: Vi är en internationell organisation som arbetar för att alla människor ska få möjlighet att komma till tals! I samma organisation samsas personer som själva använder AKK med familjemedlemmar och personer inom så skilda yrken som tekniker, logoped, arbetsterapeut, pedagog, psykolog och forskare. ISAAC arbetar för att sprida kunskap om AKK till de delar av världen där det ännu är okänt eller otillgängligt. Internationellt fokuserar ISAAC på tre områden:

- Utbildning och information om AKK,
- att Bygga AKK-gemenskaper (samarbeta och sprida AKK i världen) och
- Ledarskapsprojekt för/med personer som använder AKK.

Ledarskapsprojektet innebär att ISAAC aktivt stödjer personer som använder AKK i att ta på sig ledande roller i olika sammanhang, för att de i sin tur ska inspirera fler AKK-användare att våga vara aktiva i samhällslivet.

Ett stort steg i ISAAC:s arbete för dessa mål togs i och med att ISAAC i år blev remissinstans åt FN. ISAAC har redan medverkat till att det blivit ett tillägg till FN:s deklaration om mänskliga rättigheter.

Läs mer om ISAAC på den svenska delföreningens hemsida www.isaac-sverige.se.

Utställningen

Mycket av det jag såg i utställningen var välkända produkter som redan finns i Sverige. Några svenska utställare fanns också där: Gewa, som bland annat visade sina fjärrstyrningsprodukter och Komikapp-Rehatek som visade kontakter, kontaktleksaker och Paletto. I Blissymbolics Internationals monter satt Britt Amberntsson från Specialpedagogiska institutet och arbetade med Blissbasen.

Bild 3. Gewa, Komikapp och Blissymbolics International i utställningen

En intressant nyhet var [TouchSpeak](#), handdatorer i två storlekar med ett kommunikationsprogram anpassat för personer med afasi. Det innehöll som vanligt rutor som man kan trycka på för att apparaten ska tala, men också en möjlighet att bara höra de första ljuden i orden som en hjälp att kunna säga orden själv. Det fanns också möjlighet att rita i handdatorn och spara det man ritat som en bild i programmet. [Frölunda Data](#) kommer att sälja denna handdatorlösning i Sverige, den beräknas varar översatt och klar i december 2006.

Bild 4. Nyheter från utställningen. Say-it-Sam och omgivningskontroll

Andra lösningar som verkar vara på väg till Sverige är de som det brittiska företaget [Possum](#) erbjuder. De säljer bland annat produkterna "Say-it-sam" som är en handdatorlösning med både bilder och text och "[Vivo](#)" som är en apparat för både omgivningskontroll och kommunikation.

En produkt som vi nog får vänta lite längre på är [Tango!](#) från Blink Twice, som är en spelkontrollsliknande samtalsapparat för barn, med mycket funktionalitet och många spännande funktioner, som precis släppts i USA. När den om några år kommer till Sverige kan vi vänta oss att svenska barn och familjer engageras i att anpassa den för svenska förhållanden innan den släpps för försäljning.

Seminarier

När det gäller seminarier hinner ju varje deltagare bara med en bråkdel av det som erbjuds, men här kommer en kort beskrivning av några seminarier där jag deltog.

Greg Lesher visade ett kommunikationsprogram under utveckling, **Contact**, som är en kombination av två tidigare program, TALK-boards och Frametalker.

Bild 5. Demonstration av Contact

Det speciella med Contact är att man i samma hjälpmedel har kombinerat hela yttranden, snabbmeddelanden för återkoppling (Quickfires) och möjlighet att skriva nya yttranden med tangentbord. Programmet innehåller också speciella sidor för Småprat, Aktiviteter (tasks) och Berättelser. Contact kommer att bli en applikation i [Dynavox](#) samtalshjälpmedel, vilket gör det mindre troligt att vi kommer att få se det i Sverige. Den som vill veta mer om Contact och dess föregångare bör inte missa [ID-dagarna](#) i Stockholm den 11 oktober 2006. Då kommer [John Todman](#), som utvecklat TALK-boards, att tala om att använda färdiga meddelanden i samtalshjälpmedel.

I Düsseldorf lyssnade jag på **John Todman** i hans egenskap som redaktör för tidskriften [AAC](#). I sitt föredrag "**Getting published in AAC**" gav han goda råd till alla som är intresserade av

att publicera vetenskapliga artiklar i tidskriften. Han hänvisade också till de råd som finns på [tidskriftens hemsida](#). Där kan den som är intresserad av att prova den enda vetenskapliga tidskrift som är helt inriktad på AKK ladda ner ett friexemplar. Prenumererar gör man bäst som medlem i föreningen [ISAAC-Sverige](#).

Eftersom jag själv håller på med samtalsforskning tyckte jag det var spännande att lyssna på två föredrag av forskare vid [University College i London](#), där de använder sig av en metod kallad Conversation Analysis, CA, för att studera samtal.

Michael Clarke höll ett föredrag kallat "**Children's VOCA mediated interaction: Delays as a problem and resource**". Han hade studerat barn som kommunicerade med skannande samtalshjälpmedel när de pratade med sina kompisar. Man brukar ju tala om att sådana samtal lätt blir asymmetriska så att den talande parten styr samtalet, pratar mer och använder ett mer komplext språk.

Det blir också långa pauser när den som använder hjälpmedlet hämtar fram det han eller hon ska säga. När Clarke studerade de videoinspelade samtalen noggrant upptäckte han att pausen före det första ordet behandlades annorlunda än de pauser som kom mellan de olika ord som användaren sa när han skapade sitt meddelande. Vissa talande barn lekte en sorts gissningslek med hjälpmedlet medan de väntade på att kompiserna skulle bli klar med meddelandet. I den första pausen uttryckte barnen mest förväntan på vad som skulle komma. Michael Clarke menade att de pauserna kunde ses både som ett problem och en resurs för samtalen.

Steven Bloch talade om "**Troubles with proforms in AAC talk**". Han hade studerat hur personer med ALS samtalade hemma med sina familjemedlemmar. Efter hand som talet blev allt mer dysartriskt och svårförståeligt började personerna använda samtalshjälpmedel för att förtydliga sig. Det var dock inte alltid som det räckte att plocka fram hjälpmedlet för att familjemedlemmen skulle förstå. I ett av de exempel som Steven Bloch visade, hade maken missat delar av vad hustrun hade sagt (med sin egen röst) tidigare. Så när hon tog till hjälpmedlet och bara fortsatte där maken hade missförstått, så visste han fortfarande inte vad "hon" och "där" syftade på, även om han nu hörde alla ord hustrun sa. Bloch menade att CA är ett bra redskap för att upptäcka sådana saker i samtalen, eftersom man studerar naturligt förekommande samtal väldigt detaljerat och utan att välja bort till synes oviktiga detaljer. I det här fallet var det en liten detalj som ledde till missförstånd, nämligen makens förståelse av vem "hon" syftade på.

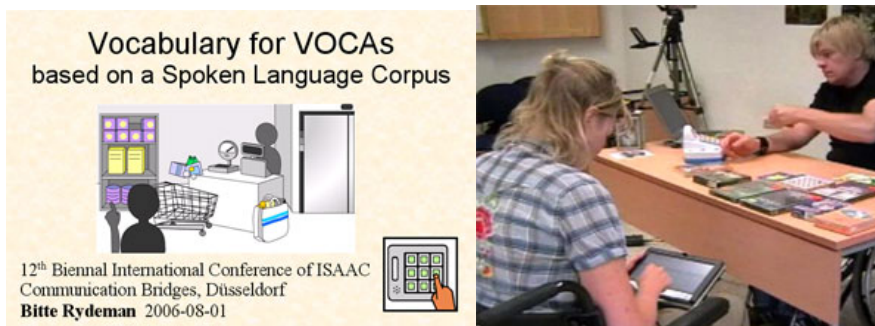

Bild 6. Presentation och illustration från Ord i rättan tid

Förutom att lyssna på andra höll jag också själv ett föredrag på konferensen. Jag berättade

om projektet [Ord i rättan tid](#) där vi håller på att utveckla vokabulär med hela yttranden för specifika aktiviteter. Det språkliga innehållet hämtar vi från Göteborgs talspråkskorpus som består av inspelade och transkriberade naturliga samtal. Jag har utvecklat ett första vokabulär för aktiviteten Affär som vi har börjat testa i rollspel. Efter hand som projektet fortskrider kommer vi att lägga upp mer information på [Furubodas](#) och [ISAAC-Sveriges](#) hemsidor.

Forskningskonferensen

Bild 7. Deltagare i forskningskonferensen

Forskningskonferensen inleddes med att [Michael Tomasello](#) höll ett intressant föredrag över ämnet "**Vad gör mänsklig kommunikation unik?**" Han berättade om den senaste forskningen om språkets uppkomst - vid Max Planck-institutet forskar de kring de tidiga stegen i barns språkutveckling och kring hur apor kommunicerar. Deras forskning visar bland annat att apor vet vad andra ser, men att de saknar förståelse av att "det här vet vi tillsammans". Att förstå pekningar är något unikt mänskligt, som också hänger ihop med förmågan att förstå sig på kommunikativ avsikt. Tomasello kallar det för "shared joint attentional frame". Chimpanser är bra på att begära saker, men människor kan också begära hjälp och erbjuda hjälp genom att informera. Likaså delar vi med oss av våra åsikter och attityder, det gör inte apor.

Deltagarna i forskningskonferensen diskuterade olika ämnen. Den grupp som jag deltog i var inriktad på **Delaktighet** - ett multidimensionellt begrepp som inte är helt enkelt att ringa in. Några forskare hade förberett presentationer som vi hade som bakgrund för diskussionerna. Mats Granlund föreslog bland annat att vi skulle se delaktighet som en profil med flera olika parametrar. Forskningssymposierna vid ISAAC-konferenserna brukar resultera i en rapport, och förhoppningsvis blir det så även den här gången.